



Izhaja vsak četnik. —  
Cena na leto K 10.— za Nemčije K 12.— za Ameriko in druge tuje države K 14.—  
— Posamezne številke se prodajajo po 30 vinarjev.

# DOMOLJUB



Spisi in dopisi se pošiljajo v Uredništvo „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva.

**GLASILO JUGOSLOVANSKE  
KMETSKÉ ZVEZE**

— Naročnina, reklamacije in iskanja pošiljati pri: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

## Naša kmetjska zbornica.

### SEJA VODSTVA

Jugoslovanske Kmečke Zveze.

Odbor Jugoslovanske Kmetjske Zveze je sklenil v zadnji seji, da se vrši seja vodstva Jugoslov. Kmetjske Zveze na binkoštni ponedeljek, dne 9. junija, ob pol 11. v dvorani Rokodolskega doma.

#### Dnevni red:

1. Poročilo načelstva, organizacija in agitacija.
2. Poročilo načelstva o polit. položaju.
3. Vprašanje agrarne reforme.
4. Zavarovalnica za živino.
5. Zavarovanje (gl. Pravila str. 3, točka 9).
6. Slučajnosti.

Seje vodstva se naj udeležijo v prvi vrsti vsi odbori Okr. Kmetjskih Zvez in podružnic. Pričakujemo zanesljive udeležbe Km. Zvez.

Ivan Brodar, poslanec,  
t. č. predsednik Jugosl. Km. Zv.

*Ali je pri Vas že ustanovljena podružnica „Kmetjske zveze“? Če še ni, ustanovite jo takoj! Obrnite se v ta namen na tajništvo Jugoslovanske kmetjske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.*

## Kmetje!

Kmetje! Naša tovarna je dograjena. Stroji v nji so postavljeni. Dne 5. maja smo v Ljubljani postavili še glavni parni kotel, ki bo gonil stroje po vsej Sloveniji, t. j. Jugoslovansko kmetjsko zvezo. Zavrteti je sedaj treba samo kolo tega glavnega stroja in pričeli bodo delovati vsi postavljeni stroji, to so krajevne Kmetjske zveze.

Ker je naša tovarna zelo velika, potrebujemo tudi veliko delavcev. Lepo število nas je že, ker nas je nad 20.000, toda za tako veliko tovarno še premalo. Biti nas mora vsaj 50.000, da bodo naši stroji zamogli uspešno delovati. Zato je treba hiteti v Kmetjske zveze. Možel Sedaj nas je še prepričilo število, da z vso močjo nastopimo. Ko bo naša armada pod zastavo Jugoslovanske Kmetjske zveze dovolj močna, pričnemo takoj ofenzivni boj na vsej črti za naše kmetjske pravice. Dovolj je krivci! Dovolj je šikaniranja, ki smo ga morali prestajati zadnje čase od strani slavne gospođe. Ne pozabimo nikdar, kako so metali v ječe za par krajcarjev naše poštene može in žene. Zaplenjali so jim blago,

jih kaznovali z globo in to vse za par krajcarjev. Tiste pa, ki so sedeli na izobilju ter kupičili milijone, so pa bili prosti.

Kakšne krivice so se nam godile pri osebni dohodnini in se nam še gode! Kakšne krivice pri maksimalnih cenah naših pridelkov! Vsi drugi pa izdelkom, ki jih kmet potrebuje, lahko stavijo cene, kakor hočejo.

Socijalni demokratje vpijejo sedaj v svojem časopisju, ko jih je bilo nekaj tisoč zbranih 1. maja v Ljubljani, da so najmočnejši in da je njih zmaga gotova. Možel Ali bomo to še poslušali? Tudi mi moramo javno nastopiti in pokazati socijalnim demokratom, da pa nas ni samo par tisoč, ampak na desetisoče.

Kmetje! Časi so resni, ne premisslujute več, da se res tako ne zgodi, kakor je rekel pred 14 dnevi voditelj socijalnih demokratov, Kristan: »Ure slovenskega kmeta so štete.« Hitimo z našo organizacijo, vsi v Kmetjske zveze do zadnjega kajzarja, potem ne bode strahu.

Komaj pa smo začeli naše delo, so se nas nasprotniki ustrašili. Takoj so se pa tudi med nami samimi pojavili možje, ki skušajo preprečiti enoten nastop nas kmetov. Še pred ustanovitvijo Jugoslovanske kmetjske zveze smo spraševali sedanje voditelje novoustanovljene »Kmetijske stranke«, pod katerimi pogoji bi se ustanovila stranka, v kateri bi stali združeni vsi kmetje brez izjeme. S svojimi dvoumnimi odgovori so pokazali, da jim taka stranka sploh ni ljuba, da jim ne gre za enotnost, temveč da hočejo razdor med kmetjskim stanom. Čuda ni, saj stoje v prvih vrstah novopečene stranke možje, ki niso nikdar skupno šli s slovenskim kmetom, ampak služili kot priganjači liberalni stranki. Žal, da je med njimi tudi nekaj mož, ki so zavzemali v preteklosti zaupna mesta v Slov. ljudski stranki, na katerih bi bili za kmeta lahko veliko storili. Toda pokazali so večjo zmožnost za zabavljanje kot za pozitivno delo. Kmetje sami so zahtevali, naj se postavijo na njihova mesta delavnejši možje. Nekateri med njimi so nezadovoljni, ker niso dosegli takoj vseh sebičnih namenov. Mi pa se zavedamo, da potrebuje kmetjska politična organizacija nesebičnih, požrtvovalnih voditeljev. Zato vemo dobro, da stranka, ki se je ustanovila od takih voditeljev in v katerih se zbirajo takí pristaši, ne bo prinesla našem kmetu boljših časov. V začetku pa mogoče premotila enega ali drugega pametnega in razodnega kmeta. Škoda za vsakega! Prepričani pa smo, da bo vsak tak kmalu spregledal in se vrnil

v Jugoslovansko kmetjsko zvezo, v kateri so zbrani vsi kmetje, ki so za kmetjsko blagostanje že kaj naredili. — Kdo je ustvaril naše denarne in gospodarske zadrage, ki so postavile našega kmeta zopet na noge? Kdo je kmetu priboril gospodarsko in politično samostojnost? To so bili kmetje izmed naših vrst, gotovo pa ne tisti, ki sedaj snujejo neodvisno kmetijsko stranko in cepijo kmetjske vrste.

Kmetje, združeni v Kmetjskih zvezah bomo kljub vsem nasprotnikom svojo pravico izvojevali. Novo ustanovljena stranka nam bo pri tem škodovala, nas bo ovirala in bo boj podaljšala. Izvojevali ga bomo pa tudi kljub in proti njej.

Za Jugoslovansko kmetjsko zvezo:  
načelnik Ivan Brodar, državni poslanec.

## Sumljiv začetek.

V nedeljo, dne 1. junija, so imeli v Ljubljani zborovanje kmetje, ki so v večini pristaši liberalne stranke. Mi smo prvotno mislili, da bo to popolnoma nova stranka, ker so na svojih letskih govorih zoper ljudsko in zoper liberalno stranko. Toda, kakor se zdaj razvidi, je bil to liberalni manever, kakor sa ga liberalci že nešteto krat brez uspeha poskušali. Zakaj, na shodu so govorili skoro sami kmetje, ki so bili vedno steber liberalne stranke, tudi načelstvo je po veliki večini iz bivših kmetjskih liberalnih veljakov in kar nas najbolj potrjuje v trditvi, da je novo ustanovljena »Jugoslovanska kmetijska stranka« le del liberalne stranke, je to, da »Slovenski Narod« iskreno pozdravlja novo stranko in povdarja njeno potrebo, dasiravno dobro ve, da bo nova stranka — če bi bila res neodvisna — ravno liberalni stranki na kmetih odtrgala vse pristaše.

Liberalci se zopet s kmetom igrajo. Najprvo se zanj nič ne menijo in zabavljajo čez kmetjske »oderuske« cene, v narodno predstavništvo ne pošljejo niti enega kmeta, ker pa se le bojijo za svoje kmetjske glasove in ker se boje na drugi strani enotnega nastopa vseh kmetov, zato je treba kmetom nametati peska v oči. Kako? Ustanovimo zopet »neodvisno« kmetjsko stranko, s tem si prihranimo kmetjske glasove za volitve, na drugi strani pa čedno cepimo kmetjske vrste, da ne bodo premočne in nevarne. Obenem so pristašem kmetjske stranke celo dovolili, da rahlo pozabavljajo čez liberalno stranko, ker to bolj vleče.

Ustanovitev se je začela s pretepom.

Pošten kmetijski posestnik, Karpe, iz Most se je tudi oglasil k besedi ter govoril za enotno kmetijsko organizacijo v Jugoslov. kmetijski zvezi, ki tako zelo napreduje. A kaj se zgodi? Na ustanovnem zboru »kmetijske« stranke navzoči surovo napadejo in pretepejo kmeta - govornika, ki zagovarja enotno kmetijsko organizacijo in proti cepitvi kmetijskih vrst v prid kapitalistični liberalni stranki. Torej moža kmeta, ki se poteguje za to, da se vsi kmetje že enkrat rešijo liberalne politike, ki kmeta vidi samo pri volitvah, drugače pa nikoli, ustanovitelji »kmetijske« stranke surovo opsujejo. —

Preje nismo bili čisto na jasnem, pri čem da smo. Sedaj vemo. Ustanovni zbor je jasno dokazal. Mi dobro vemo, da je veliko pristahev nove stranke, ki niso liberalci in ki nikoli ne bodo, vemo pa ravno tako dobro, da je nova stranka takoj ob svojem rojstvu zavozila v liberalne vode, kakor je namerjala večina tistih, ki so jo ustanovili.

Kmete pa zopet in zopet pozivljamo, da se čim tesneje strnejo v Kmetijskih Zvezah, ki stoje ne samo na strogo kmetijskem stališču, temveč tudi na krščanskem. Mi hočemo take stranke, ki bo zastopala kmetijske koristi na podlagi krščanske pravičnosti in ki se bo v slučaju kulturnega boja odločno postavila za krščansko šolo in krščanski zakon. In taka stranka je Jugoslovanska kmetijska zveza. Dvomimo pa o tem o novoustanovljeni »kmetijski stranki«, zakaj v njenem načelstvu sede veljaki liberalne stranke.

## Poročilo g. Karpeta.

Kakor poročamo spredaj, se je na ustanovnem zborovanju nove kmečke stranke zgodilo, da so navzočega kmeta, ki je od predsednika dobil besedo, med govornikom napadli in ga osuvali. Ta dogodek je vreden, da se zabilježi v politični zgodovini našega kmeta. Družba ljudi, ki meni, da predstavlja kmeta, se je s tem činom javno in jasno razgalila. To so stare metode izza časa, ko je naša stranka stala v boju za kmetove pravice proti raznim magnatom in oderuhom. Ti časi so sicer za nami, toda dobro je, da nas je ta dogodek na naše zopet spomnil in nam pokazal, da te vrste ptiči med nami še niso izginili.

V naslednjem podajamo besede, ki jih je g. Karpe podal na zborovanju ter njegovo izjavo glede dogodkov, ki so sledili govoru:

G. Karpe je na shodu dejal:

»Dragi kmetovalci. V edinosti je moč, kmet naj bo v enotni organizaciji, ker sloga jači, nesloga tlači. Ako kmetje ne bodo skupaj držali, bo šlo v prihodnje vse na kmetov račun. Možje, ne vprašam vas nobenega, h kateri stranki pripadate, le to vem, da ste vi kršeni, torej katoličani. Naj bodo ljubljanski doktorji razkrinkani! Vprašam vas, zakaj se ustanavlja nova kmetijska stranka, ker jo imamo že ustanovljeno ali zato, da se bomo med seboj topli in da bodo imeli od tega samo frakarji in kapitalizem dobiček? Kmetije, premislite!

Te besede sem izgovoril v imenu 20.000 članov Jugoslov. Kmečke Zveze. Nato mi je rekel Gustav Pirc, ravnatelj kmetijske družbe: »Prav imate! Drugi pa so kričali: »Ven z njim.« Jaz sem rekel, da je svoboda, a ko sem videl, da so besni proti meni, sem se hotel rešiti na oder k predsedniku, pa ni bilo mogoče, podrli so me na tla in suvali z nogami. Povedal sem navzočim, da bodo govorili oni, ki so videli, kako se s suvanjem in zaničevanjem rešuje kmečko vprašanje. Take surovosti nisem še videl, da bi koga radi govora vrgli ven in tako surovo z njim delali. Jaz vem, da je treba z umom in umskimi dokazi svojo stvar zagovarjati, ne pa s surovostjo, pretepom, vpitjem, suvanjem in grožnjami. Bolj kot sem klical, da zahtevam svobodo govora, tembolj so rjovel in me suvali. Ali so to dokazi? Bil sem že na nekaterih shodih vseh strank, nikjer nisem doživel take surovosti kakor na tem shodu. Živim v občini, kjer imajo soc. dem. veliko moč, vendar z njimi lahko shajam. Ko pa nastopim kot kmet na shodu ljudi, ki pravijo, da ustanavljajo kmetijske stranke, kot govornik, moram z žalostjo ugotoviti, da sem padel med ljudi, ki poštenega kmeta in kmečkega župana pretepejo. Kmetije, sedaj pa sami sodite! Ali se boste pridružili stranki, ki kmeta, govornika tako obdelava? Ali boste šli med ljudi, ki z batinami ustanavljajo stranko? To vam povem: »Danes ne odločuje več moč pesti, ampak moč uma in dela za javnost. Ponosen sem nato, da so me včeraj zopet potrdili v mojem prepričanju. Če se mora braniti stvar na ta način, mora biti gotovo slaba.« Franc Karpe, kmet in župan občine Moste.

*Kmetije, ne zamenjavajte: Vaša največja stranka se glasi: Jugoslovanska kmetijska zveza. Novoustanovljena pa se glasi: Jugoslovanska kmetijska stranka in ni vaša stranka, ker cepi kmetijsko organizacijo na dveje.*

## Iz Kmetijskih Zvez.

**Iz odborove seje Jugoslovanske kmetijske zveze.**

Danes prinašamo natančnejše poročilo iz odborove seje J. K. Z., ki se je vršila dne 25. maja. Iz obširnega dnevnega reda se razvidi, da se odbor J. K. Z. resno zaveda svoje velike naloge in da ve, katere zadeve so danes za kmeta najbolj nujne in pereče.

Iz poročila pisarne J. K. Z. smo posebej, da je dosedaj ustanovljenih 35 okrajnih Kmetijskih Zvez, 5 se jih ustanavlja in za dve se pripravlja ustanovitev. Število članov še ni ugotovljeno, ker niso še prišli vsi podatki. Izdeluje se poslovnik Kmetijskih Zvez, po katerem bodo zveze mogle urediti svoje poslovanje. Pisarna je organizirala v zadnjem času krog 50 shodov. Mnogo pritožb, ki so jih poslale Kmetijske Zveze glede dohodnine, se je izročilo na pristojno mesto.

Tekom debate se je posebno pripočelo ustanavljanje okrajnih kmetijskih pi-

sarn, katerih bi se posluževali kmetije. Kmetijske Zveze in druge organizacije vseh svojih željah in zadevah. Te pisarne bi predvsem izvrševale pisarske vloge Kmetijskih Zvez, pa tudi posameznih kmetov do orednje pisarne J. K. Z. pa tudi do javnih oblasti. Zelo prav bi prišlo te pisarne tudi županskim zvezam, ki naj bi se ustanovile. Kar tiče tajnika, bi se naj v ta namen izučili predvsem organizisti, ki bi s tem zboljšali svoj obstanek. Zato je iz tega stališča pozdravljati sklep Zadrudne zveze, ki je sklenila vzdrževati na orgljarski šoli v Ljubljani pouk v zadrudništvu in knjigovodstvu.

Glede »Domoljuba«, ki ga je proglasila Jugoslov. Kmetijska Zveza kot svoje glasilo, sklene odbor, da se njegova sedanja pisava odobruje in da se ohrani njegovo staro, čestitljivo ime. Pač pa želi, da se list, kakor hitro bodo to dopuščale denarne in blagovne razmere, poveča ne le po obliki temveč tudi s tem, da bi izhajal dvakrat na teden. Urednik prosi, da bi kmetije kolikor mogoče sami dopisovali v list, ker le s tem bo list postal vsestransko zanimiv in res odgovarjal kmetijskim potrebam. Že sedaj kmetije sami pišejo članke v svoj list, a želeli je še obilnejšega sodelovanja od kmetijske strani.

Sklene se tudi, da mora vsaka hiša, kjer je kak član Kmetijske Zveze, imeti »Domoljuba« kot svoje glasilo.

Dolga debata se je razvila o dohodninskem davku na podlagi »Domoljubovega« članka: Kako naj bi se pravično uredil dohodninski davek. »Domoljubov« načrt je bil z nekaterimi izpremembami sprejet in takoj izročen navzočim državnim poslancom, da v Belgradu ob razpravljanju o dohodninskem davku zastopajo sklepe J. K. Z. — Odborniki so se pritoževali, da naši kmetije velikokrat nečje sprejeti izvolitve v cenilne komisije ali pa se nočejo udeleževati sej. In tako odločujejo o dohodnini večkrat samo liberalni gostilničarji in trgovci in sicer ne kmetu v korist. Zato se je enoglasno sprejel predlog: 1. pozivljajo se Kmetijske Zveze, da se njeni člani udeležujejo volitev v cenilne komisije; 2. Kmetijske Zveze morajo vplivati, da izvoljeni člani izvolitev tudi sprejmejo in se udeležujejo sej.

Glede organizacij Kmetijskih Zvez se sklene, da naj okrajne Kmetijske Zveze takoj začno z ustanavljanjem podružnic, kjer naj se izvede organizacija do zadnjega moža. Okrajne Kmetijske Zveze naj pošljejo vsaj vsaka dva meseca svoje redno poročilo o društvenem delovanju.

Odbor je na široko obravnaval tudi vprašanje o naši lesni trgovini. V zadnjem času so se osnovale razne velike milijonske kapitalistične družbe, ki skušajo vso lesno trgovino kot naše največje premoženje pritegniti nase. Te družbe bodo sčasoma stopile skupaj ter po svoje določale cene lesu in sicer tako, da bodo imele poleg velikih stroškov, ki jih morajo predvsem plačevati raznim bankam kot visoke obresti milijonske kredite, še same ogromne dobičke. Vse to bo moral seveda plačati naš kmet, ki bo moral les prodajati po taki ceni, kakršno bodo določali ti milijonski dobičkarji. Žal, da gre tozadevno poravnati pri vladi, ki ga ima v rokah liberalna stranka, tem kapitalistom prav po-



jebno na roko. Kmetje se drugače ne bodo mogli ubraniti teh velepodjetij, kakor da bodo sami naravnost prodajali les uporabljen v inozemstvu. Tega pa seveda ne kmet radi premajhne množine lesa ne more, zato se bo treba združiti v lesne zadruge, ki bodo vzeli same lesno trgovino v roke. Te zadruge, ki bi bile v rokah kmetov samih, bi plačevale pravične cene za les, poleg tega pa bi čisti dobiček ostal v združnih oziroma kmetovih rokah. Zato sklene odbor J. K. Z., da se kolikor mogoče kmalu osnujejo te lesne zadruge, ki naj imajo v Ljubljani svojo centralo.

Govorilo se je tudi o tem, kako nekateri večji lesni trgovci goljufajo nepoučene gozdne posestnike v lesnih cenah. O tem je že poročal »Domoljub« v zadnji številki.

Sprejme se predlog, da se na vlado ponovno pošlje resolucija, ki zahteva, da se les iz državnih gozdov v večjih množinah prodaja edinole potom javne dražbe ali javnega razpisa.

O zavarovalnicah za živino je poročal g. Krištof. Povdarjal je važnost teh zavarovalnic za kmeta, posebno za manjšega kmeta, ki si ne more nabaviti nadomestila, če mu pogine krava ali konj. Zavarovalnica mora fineti majhen okoliš, ker bi sicer nanznanjali za izplačilo zavarovalnine tudi živino, ki ni bila zavarovana. Okoliš zavarovalnice mora biti tako majhen, da je mogoče imeti vso zavarovano živino v pregledu. Osrednja zavarovalnica naj bi bila zadruga, katere članice so okrajne zavarovalnice. Zavarovalnice bi imele tudi to nalogo, da bi poučevali kmetovalce o živinoreji, o hlevih, o ravnanju z živino v bolezni itd.

V debati se ugotovi, da se deželna vlada resno peča s tem vprašanjem in da je že bivši deželni odbor v ta namen odločil 600.000 K, ki se bodo porabile in da ima Slovenija tirjati iz dunajske likvidacijske mase 40 milijonov kron, kar bo podlaga za zavarovalnice. Sklene se zahtevati od vlade, naj ustanovitev zavarovalnice tim hitreje pospeši.

Glede zavarovanja poslov in kmetjskih delavcev so vsi odborniki mnenja, da je zelo potrebno, vendar naj bi ne bilo obvezno. Zelo pa se priporoča, da gospodarji prostovoljno zavarujejo svoje posle, kakor hitro izide tozadevni državni zakon.

Odbor J. K. Z. je zavzel tudi stališče glede avtonomije občin. V zadnjem času se posebno nekateri okrajni glavarji trudijo, da bi namesto izvoljenih županov vodili občine od vlade imenovani gerenti. Vsak, tudi malenkosten vzrok jim zadoštuje, da vzamejo občinam avtonomijo. J. K. Z. stoji na stališču, da se mora avtonomija občin čimbolj varovati: občine naj se vodijo same ne pa po gerentih od vlade imenovanih. Deželni vladni se odpošlje poziv, da da okrajnim glavarjem tozadevna navodila.

Glede maksimalnih cen stoji J. K. Z. na stališču, da imej tudi kmet kakor drugi produktivni stanovi sam pravico določati cene svojim izdelkom, maksimalne cene naj pa enkrat za vselej izginejo, ker itak samo kmeta udarjajo.

Glede valute se sprejmejo sledeči predlogi:

1. Pri urejanju valute naj se ščitijo interesi malega kmeta in revnejših slojev, katerim naj se zamenjajo krone po razmerju ena proti eni, in sicer do zneska 10.000 K. 2. Pri likvidaciji vojnih posojil naj se ščitijo sirote in revnejši sloji.

\* \* \*

#### Sela pri Šumbregu.

V našem tako priljubljenem časopisu »Domoljub« čitamo teden za tednom, kako se v našem okrožju in po celi naši domovini, združujejo kmetje v skupne zveze in ustanavljajo Kmetске Zveze. Videč, da je to res potrebno, so se tudi v naši, primeroma mali občini (župniji), Sela pri Šumbregu zbrali možje, somišljeniki S. L. S., ki so dne 11. maja t. l. enoglasno sklenili, da naj se ustanovi podružnica okr. Kmetске Zveze za občino Sela - Šumbreg.

Tukajšnji g. župnik J. Podlipnik nam je v kratkem govoru razložil pomen Kmetске Zveze in povdarjal potrebo kmetске organizacije. Na to je sledil prost razgovor, na kar se je končno izvolil odbor KZ. Za načelnika je bil soglasno izvoljen Anton Rozina, posestnik na Selih, za tajnika Anton Kastelic, posestnikov sin iz Loga št. 2. Za odbornike pa: Kastelic Janez, Orlaka; Zupančič Anton, Sela; Mandel Janez, Dol. Šumbreg; Trlep Anton, Replje; Plavec Janez, Vrtače; Crček Janez, Babna gora in Perko Jožef, Vrtače, vsi kmetjski posestniki. — Ob sklepu so zborovalci sklenili in so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Člani Kmetске Zveze za Selo-Šumbreg odobravajo vse resolucije, sklenjene na obč. zboru Jugoslov. Kmetске Zveze v Ljubljani 5. maja 1919.

2. Vojaške oblasti se pozivljajo, da dajejo kmetjskim fantom vojaške dopuste. Orožne vaje naj se vrše pa le v zimskem času, ali pa v zgodnji pomladi, ko ni nujnega poljskega dela.

3. Preskrbi naj se prej ko mogoče večja množina sladkorja, soli, vžigalic, petroleja in drugih cenejših potrebščin.

4. Cene 3. voznega raz. na dol. železnici naj se primerno znižajo. Istotako naj se železniški tarifi izenačijo.

5. Nujno zahtevamo za posredovanje, da se dobe za naše poljedelstvo neobhodno potrebna umetna gnojila, ki naj se dobavijo po znižani vožni ceni po železnici.

6. Odločno ugovarjamo proti odmeri osebnodohodninskega davka, ki naj se preustroji v tem, da naj bo ekstenzični minimum zvišan od 1600 K na 10.000 K.

7. Končno protestiramo proti zasledbi naše zemlje od strani Lahov kakor tudi Nemcev ter pozivljamo vlado, da naj dela z vso silo na to, da ne zgubi Jugoslavija niti pedi zemlje. —

*Kmetске zveze! Ali imate redne seje? Ali se posvetujete o kmetjskih potrebah in sporočate na tajništvo Jugoslovanske kmetске zveze v Ljubljani?*

### O zavarovanju poljskih delavcev in poslov.

Minister za socialno politiko je izdal osnovo zakona o zavarovanju delavcev. Prva točka tega zakona se glasi: V kraljevini SHS se uvede obvezno zavarovanje vseh oseb, ki dajejo svojo telesno in umstveno delavsko moč v najem, za slučaj bolezni, nesrečnega slučaja (nezgode), brezposelstva, onemoglosti, starosti, ka-

kor tudi posmrtno zavarovanje za družinske člane zavarovanih oseb.

Ta točka pove, kdo in za kateri slučaj bo delavec zavarovan. Vidimo, da bodo zavarovani vsi, ki dajejo svoje moči, bodisi telesne ali duševne, v najem, to so vsi delavci, bodisi v tovarnah in obratih, uradniki, poljski delavci, sploh vsi delavci in posli. To zavarovanje je danes zahteva časa, ker človeška družba, posebno oni, ki so bili in so še zatirani, zahtevajo, da se jim omogoči, če ne razkošno, vsaj primerno življenje. Ta zakon se bo gotovo izpeljal, o tem moramo biti prepričani.

Mnogim je znana slika hlapca Jerneja, ki je služil dolgih 40 let pri enem gospodarju in bil upoštevan kot član domače družine, dokler ni nastopil sin kot gospodar. Gospodarstvo je prevzel novi gospodar v svoje roke, stari hlapec Jernej se je čutil zapostavljenega, in on, ki je 40 let svojim znojem napajal zemljo, zapusti hišo in posestvo, gre po svetu in išče pravice, a je ne najde.

Ta slika hlapca Jerneja, kakor nam jo je dal umrli pisatelj Ivan Cankar, je slika iz življenja kmetjskih delavcev, črna v svojih obrisih, tako črna, da človek ne more verjeti, da je kaj takega sploh mogoče. Ni naša naloga, da bi raziskavali resničnost te slike; naša naloga je, da živimo tudi naš kmet v duhu časa, da ve, kaj se dogaja in kako se rešujejo družabna vprašanja, ki se neposredno njega tičejo.

Kot že omenjeno, zahtevajo danes vsi delavci jamstvo za primerno življenje v slučaju bolezni, brezposelstva in onemoglosti. Delavske organizacije so že tudi mnogo dosegle; dosegle so draginske doklade in zvišanje plač, krajši delavni čas itd. Organizacije izplačujejo tudi gotove zneske, ako je član bolan in ne more na delo, če se ponesreči ali obnemore. Dosedaj je bilo to več ali manj prostovoljno zavarovanje, a danes smo na tem, da se v naši državi vsakdo zavaruje. Jedro obveznosti je, da se odpravi beda in njene posledice. Že 60 let se opaža, da se prebivalstvo v mestih hitreje množi kot na deželi, to pa ne radi tega, ker imajo mestne družine večjo kopico otrok, ampak zato, ker bežijo ljudje iz dežele v mesto. Mesto ima svojo privlačnost za mlade ljudi, ki mislijo, da v mestu več zaslužijo in da v mestu svoja mlada leta lahko bolje uporabijo za uživanje, kot na deželi. Teh misli so večinoma lahkomišelnih mladi ljudje, ki ne vedo, da je to mogoče vse res, a niso poučeni, da morajo v mestu povprečno najmanj deset let prej umreti kot na deželi. Danes dobiva ta beg z dežele nekoliko drugačno lice. Bežijo v mesta oni, ki nimajo svojega posestva, ki so bili prisiljeni dati svoje moči drugim v najem. Bežijo radi tega, ker vidijo, da kot delavci v tovarnah so zavarovani za slučaj bolezni in onemoglosti, in vidijo, da imajo kot taki na svoja stara leta zagotovljen kos kruha, kar na deželi ni vedno.

Kako begu odpomoči? Ni drugega izhoda, kot da se dajo poljskim delavcem primerne ugodnosti. Zavarovati jih je treba za slučaj bolezni in onemoglosti, za slučaj brezposelnosti jih ni treba, ker na kmetih je vedno dovolj dela. Če bo imel

poljedelski delavec gotove ugodnosti, ne bo bežal z dežele v mesto in tovarne, ampak bo ostal na deželi pri poljskem delu, pač pa bi se moglo dogoditi obratno. Kako zavarovanje izvesti? Danes nam gre država na roko, in kot že omenjeno, bo država zahtevala obvezno zavarovanje, in država bo ona blagajna in kontrola, ki bo prejela in izplačevala zavarovalnico in vse nadzirala. Kmetje naj se ne pritožijo zavarovanju svojih poslov, poljskih delavcev, ampak naj to zavarovanje podpirajo, ker s tem si bodo pomagali sami sebi, delavci jih ne bodo zapuščali, ampak bodo rajši delali na čistem zraku kot v zadušljivih prostorih po tovarnah. Glede plačevanja zavarovalnih zneskov bo uredil gospodar s svojimi delavci in posli nam, in sicer tako, da plačata vsak pol, ali pa katerisibodi način. To so stvari posameznikov, in to vprašanje se reši med gospodarjem in delavcem, kadar sklepata pogodbo.

Z zavarovanjem kmetijskih delavcev in poslov bo pomagano kmetiskemu stanu, ker bo imel delavce, pomagano bo pa tudi zavarovancem samim, ker bodo delali še naprej na čistem, zdravem zraku in bodo imeli svoj kruh tudi za čas boleznin in onemoglosti.

Kmetjske zveze! Razmislite to vprašanje in vse pametne nasvete pošljite Jugosl. kmetjski zvezi v Ljubljani. Prepričajte vse gospodarje v vašem okolišju, da je zavarovanje poljskih delavcev in kmetijskih poslov zahteva današnjega časa in da bo gotovo prej ali slej zmagala. R.

## Derednosti pri komisijah za klasifikacijo konj.

Od vseh strani prihajajo pritožbe, da cenilne komisije konj, ki hodijo po deželi, nastopajo dostikrat tako, da ni dvoma o tem, da prihajajo v nasprotja s svojimi predpisi. Posebno iz radovljiškega okraja prihajajo pritožbe. Zatrjujejo nam, da g. Perharc, ki je vodja komisije, ne obvlada svoje naloge. Prva reč mora biti, da se na njegovo mesto postavi v vseh ozirih sposoben in odločen mož. Naš kmetijski urad naj v tem oziru napravi odločne korake.

Dalje nam poročajo o podrobnostih takih nerednosti. Nekaterim kmetom jemljejo konje, medtem ko jih drugim, ki jih ne rabijo toliko, puščajo še več! Zgodilo se je, da so organi te komisije na željo posameznikov, ki se jim je zljubilo kakega konja, dotičnega konja vzeli kmetu in ga potem oddali dotičniku, ki si ga je želel. Da se to ni zgodilo vedno iz golega idealizma v opravljanju službe, za to naj služi v dokaz naslednje pismo iz radovljiškega okraja, ki ga prinašamo v prepisu:

»Spoštovani gospod Šarl: — prosim pošljite še 350 kron, kar manjka na K 400, kakor smo se pogodili, ker jaz nikakor nisem voljan, truditi se zastoj. Čudno se mi zdi, da bi mogli besedo snesti... Da je bila kobila visoko cenjena, zato ne morem jaz nič, veste pa, da brez mene se bi bili kobile nikdar dobili. Zato prosim še enkrat, da mi pošljete še takoj 350 kron, ker denar ni za mene, ampak za vse.

— Upam, da se ne bomo podajali v nobeno razprtijo. — Vas pozdravljam Sturm, l. r. narednik. — Pozdrav; Res; štabni narednik.»

Objavljamo to značilno pismo v vednost nadzorujoči oblasti in zahtevamo, da se zadeva natančno preišče in napravi red. **Zahteva Jugoslov. Kmetjske Zveze.**

S tem predmetom se je bavil tudi že odbor »Jugoslovanske kmetjske zveze«, ki je v svoji seji 25. t. m. sklenil naslednjo resolucijo:

J. K. Z. ugotavlja, da so se godile in se gode pri klasifikaciji konj na deželi velike krivice kmečkemu stanu. Dasi so se organizacije kmetov že opetovano pritožile proti poslovanju cenilnih komisij, trajajo te nerednosti še dalje, v nekaterih krajih, n. pr. v Radovljici so se še pomnožile. Zato pozivlja J. K. Z. kompetentne oblasti, da dajo cenilnim komisijam toozirna najstrožja navodila, da proti vsaki krivici in njenim povzročiteljem najstrožje postopajo, po komisiji storjene krivice in nerednosti pa takoj popravijo.

J. K. Z. pozivlja vse K. Z., da zberejo nemudoma vse take nerednosti in jih primerno utemeljene sporoče tajništvu Jugoslovanske Kmečke Zveze.

*Kdor razdira, ta nas vse izdaja. Kmetje, ne pozabimo: našega tovariša so pretepli, ker je govoril zoper razdiranje in cepljenje.*

## Na Koroškem se dani.

Ko so začetkom maja koroški boljše-viški napadli naše maloštevilne čete na Koroškem, so prodrli do štajerske in kranjske meje ter počeli na slovenskih tleh grozodejstva, kakršnih so bili zmožni samo Turki, Nemci v svetovni vojni in boljše-viški v Petrogradu. Naša država ni mogla tega mirno prenašati, in ker se na pravičnost antante ni mogla dosti zanesti, je začela na Koroškem na svojo pest čistiti. Poslala je svojo armado v ogrožene kraje, in ta je začela prodirati. Nimamo dosti poročil, vemo le to, da je velik del slovenske Koroške zopet v slovenskih rokah, med drugimi Labud, Pliberk, Borovlje, Črna itd. Prebivalstvo naše čete navdušeno sprejema, plen je velik, Nemci beže, naše izgube so primeroma majhne. Begunci se zopet vračajo. Pripovedujejo, da se naši fantje bore ravno tako navdušeno kot Srbi in Hrvati. Tako je sedaj — če Bog da in srčnost naših vojakov — slovenska Štajerska rešena nevarnosti boljše-viškega razdejanja.

## Soc. demokracija in vera.

»Socialni demokraciji je vera sveta stvar in zato zahteva, naj se je nikar ne vlačijo v posvetne boje.« »Tako piše »Ljudski glas«. Lepe besede so to, samo zlagane so popolnoma, kakor dokazujejo nastopi socialnih demokratov na shodih. Čudno sveta je vera tistemu, ki se pri vsaki priliki norčuje iz nje, ki porabi

ugodno priliko, če le more, da smeši temeljne resnice vsake vere, predvsem pa seveda katoliške vere.

Eden izmed uglednejših sodrugov je imel 6. aprila shod v Besnici pri Kranju. Prav genljivo je bilo njegovo zatrjevanje, da je kristjan; a kljub svojemu krščanstvu pa je vendar mislil, da mora vsaj za prvi začetek nekoliko podminirati vero v ljudeh. No, govoril je že toliko jasno, da so vsi pametni lahko spoznali, koliko zna katekizma in kako ceni katoliško vero.

Kratko bom podal poročilo o tem shodu, in sicer ravnokako, kakor se je vršil, nekatere stavke iz govora dobesedno.

Sodrug je govoril o vzrokih vojne o kapitalizmu, to je pohlepem in krivičnem nakopičenju bogastva v rokah posameznikov, o imperializmu ali pohlepnosti držav po zemlji. Socialni demokratje so si bili precej ob sarajevskem atentatu na jasnem, kako strašna vojna bo, bili so proti vojni, a preganjali so jih, Ruski narod je prvi spoznal, da je škoda vsakega človeškega bitja. Ljening in Trocki da sta razdelila zemljo kmetom. Konec je vojne, a kapitalizma in imperializma ni konec; tako vidimo še vedno na eni strani kapitalizem, na drugi pa proletariat. Samo proletariat more napraviti konec tem razmeram. V Jugoslaviji da je sedaj še slabše, kakor preje. Plašijo s tem, da hočejo Lahi zasesti Kranjsko. A vse en hudič je, naj bo tako ali tako, če ni živeža.

Na eni strani je kapitalizem, na drugi proletariat. Tukaj da ne pomaga nobena verska družba, ne oni svet. Živeža je treba. Naj si bogovi na onem svetu sami uredijo, kakor hočejo. Socialne demokrate slikajo raz prižnico kakor antikriste. A tu gre za živež.

V vojni se je pokazalo, kako je človek prodan na milost in nemilost družbi. A ljudje so le ljudje. Ali je treba te morije, ko je moderna znanost in tehnika (železnice, elektrika, tovarne, stroji) tako na vrhuncu. Ta mora priti v korist vsem. Treba je izenačiti, socializirati. Zato se je treba organizirati. Vse je korumpirano, pokvarjeno, treba je to razdreti, proletariat mora dobiti moč v roke.

To je bila vsebina govora. Po govoru se je oglasil k besedi domačin in s krščanskega stališča pridejal nekaj opazk in pa luči govoru sodruga. Čisto res je, da sta kapitalizem in imperializem kriva velikega gorja, in je potreba boj proti njima. A ni resnično, da bi bila socialna demokracija edina, ki bi spoznala in čutila to nevarnost in bila ona edina, ki bi se res odkritosrečno borila proti temu zlu. Sodrug je slikal tako, kakor bi bili socialni demokratje edini, ki so ostali popolnoma čisti in nedolžni v tej vojni, bili vedno proti nji. Koliko je človeško življenje vredno, to pač najbolj pojmuje krščanstvo. Leon XIII., veliki socialni papež, je tudi že naprej opozarjal narode, države in vladarje, da mora priti do strašnih nesreč za cele države, ako ne bo več krščanstva v državnem življenju. In Benedikt XV. je opozarjal v svojih okrožnicah na najgloblje vzroke vojne. Če hočejo miru, morajo odstraniti te vzroke. Ne bo jih pa odstra-



nilo novo nasilje, nov boj, ki ga oznanjuje socialna demokracija, razredni boj enega stanu proti drugemu. Več stanov je in mora biti in mir bomo imeli potem, če bo vladala med njimi vzajemnost na podlagi krščanske pravičnosti in ljubezni. In zato sta si tu socialna demokracija in krščanstvo nasproti. Sodrug oznanjuje nujnost nasilnega prevrata in razrednega boja, krščanska demokracija zahteva vzajemnost stanov na podlagi popolne pravičnosti in krščanske ljubezni. Veseli smo lahko, da je govornik dosti jasno povedal, kako misli o veri. To je tista glavna točka, katero naj vsak premisli, ki se hoče vpisati v socialnodemokratsko organizacijo. Kdor stopi v stranko, izjavi, da hoče podpirati njen program. In v tem programu je tudi brezverstvo in protiverstvo. Izrek: vera je zasebna stvar, je fraza in jo pojmuje tako, da mora Cerkev biti popolnoma brez vpliva na državno življenje, verski pouk ven iz šol, zakon razkristjanjen. Saj vidimo, kako se godi pod boljševiki na Ruskem, na Mažarskem in povsod, kjer pridejo socialni demokratje na krmilo.

Na ta izvajanja je odgovarjal sodrug. Glede vere se je skliceval na to, da je na svetu mnogo milijonov drugovercev, socialni demokratje pa se hočejo organizirati po vsem svetu. Seveda, kakor bi zato bilo potrebno, da se morajo potem boriti proti katoliški veri.

Ze Krek je spoznal — tako sodrug — da se z Marijinimi družbami ne more naprej, socialisti imamo moč, da se lahko borimo, če je treba. Papež je res izkušal delati za mir, pa ni nič dosegel, potem pa je utihnil. Zakaj ni zapovedal, da naj katoličani odlože orožje, pa bi s socialisti skupaj lahko ustavili vojno. No, pa saj je razumljivo, papež je bil v Rimu, v svoji palači ni skušal in čutil vojne. (Na klic: Ali ste bili v Rimu med vojno, da tako dobro veste, kako se mu je godilo? — je sodrug brž utihnil in začel govoriti o nekem bogatem nadškofu, ki ima veleposestva.)

Sodrug: Takoimenovani Nazarejci imajo vero, da ne smejo nositi orožja. In ga tudi v tej vojni niso hoteli. Zakaj niso katoličani tako napravili. (Medklic: Zakaj pa niso socialni demokratje posebno v Nemčiji tega napravili, saj ste se hvalili, da te bili proti vojni? In več vas je bilo kot Nazarejcev.)

Sodrug: Vojni kurati so blagoslavljali vojake, potem pa jih pošiljali v mesnico.

Odgovor: Vojni kurati niso pošiljali vojakov v boj, ampak generali. Če pa očita sodrug, da so jih blagoslavljali, kaže s tem, da ne ve, zakaj katoliška cerkev blagoslavlja ljudi. Ne zato, da bi bolj gotovo padli!

Sodrug: Molili so na Francoskem za zmago, molili na Nemškem. Prideta dve nasprotni molitvi pred Boga. Kaj bo ta naredil?

Odgovor: Če bi govornik vprašal kakega v katekizmu poučenega otroka, pa bi mu odgovoril, kako je to mogoče. Sodrug ne razume krščanske molitve, pa jo hoče smešiti.

Sodrug: Sedanja družba je gnila. Tu ne pomaga nič sklicevati se na krščansko pravičnost. Jaz sem zadnji, ki bi bil proti

veri. Saj še molijo ljudje. Škoda za kaplane in župnike, da se tako trudijo proti socialistom. Nočem vzeti vere. Nerazsodna masa mora imeti vero. Pozneje seveda, ko se izobrazijo, je drugače.

Odgovor: Res, čudno govorite. V enem in istem govoru trdite, da niste proti veri, obenem pa se norčujete iz temeljnih resnic vere in hočete vse smešiti. Če je kdaj kak duhovnik napravil kaj slabega, zakaj precej zato napadate in obsojate katoliško cerkev in vero samo. Če govorite o teh stvareh, svobodno vam, a govorite odkrito in ne z zavijanjem!

Sodrug: O boljševizmu se govori in svari pred njim na vse načine. Naj se dela kar hoče, boljševizem mora priti tudi k nam.

\* \* \*

Tako je bilo. Opisali smo natančneje zato, da lahko posameznik sodi. Na tak način, pol odkrito, pol prikrito izkušajo razdreti oblast božjo in človeško, zato da bi usilili svojo; deloma smešijo, deloma posplošujejo, deloma napadajo vero in Cerkev; previdno pa molče, v kolikor se jim zdi nevarno zase, če govoré pred kmeti, o boljševizmu, in odkrijejo samo nekaj. Pri vsaki priliki se spreminjajo, če tako kaže, oni, ki očitajo drugim, da se levé.

*Kdo bo imel koristi od tega, če se kmetje cepijo v več strank? Ali ne kapitalistične stranke, ki nas bodo še dalje lahko tlačile, ker bo naša moč razkosana?*

## Naši vojni ujetniki v Sibiriji.

»Slovenski Rdeči križ« javlja: Po raznih došlih poročilih se nahajajo naši vojni ujetniki v Sibiriji pod ameriškansko in japonsko oblastjo, pod katero se je njih popreje nadvse žalostni položaj nekoliko izboljšal. Veliko število vojnih ujetnikov iz taborišč Rasdolnoje, Skotowo, Nikolsk, kakor tudi velik del iz tabora Spaskoje, je bilo interniranih v vojašnicah »Perwaja Rječka« v bližini Wladiwostoka. Koncem leta 1918. se je nahajalo tamkaj 43 častnikov, 1 vojni kurat, 5 zdravnikov, 37 podčastnikov in okoli 1300 mož. Poleg tega dela v tam nahajajočem se ameriškanskem lazaretu v »Ruski Ostrow« okoli 80 vojakov, katerim se godi razmeroma precej dobro, medtem ko oni v »Perwaja Rječka« trpijo vsled pomanjkanja živil.

Prinašamo kratka poročila iz nekaterih taborišč:

V Buchari se nahaja še okoli 18.000 ujetnikov, ki so zaposleni z graditvijo železnice, katerim pa se ne godi dobro.

Gubernija Jaroslavl: Položaj ujetnikov je razmeroma ugoden.

Jelaburga, gubernija Wjatska: Častniški tabor je bil 20. julija 1918 opuščen, kmalu nato tudi taborišče za moštvo. — V Tiflisu je okoli 3000 mož in bolnišnica za 200 bolnikov. — Taborišče Kostroma, gubernija Kostroma,

je bilo koncem avgusta 1918 opuščeno. — Samara ima okoli 800 častnikov in 18 tisoč mož. — V Samarkandu je položaj vojnih ujetnikov precej zadovoljiv. — Ujetniki iz taborišča Solikamsk, gubernija Perm, so bili že avgusta 1918 vsled prehranjevalnih težko prepeljani v Tjumen, kjer se jim godi precej bolje.

Častniško taborišče Sisram, gubernija Simbirsk, je bilo avgusta 1918 popolnoma opuščeno. — Iz taborišča Berezowka: Spomladi leta 1918. se je začela med ujetniki obsežna agitacija za »Rdečo gardo«. Jako mnogo ujetnikov je ali iz prepričanja, ali pa zaradi denarja (150 rubljev mesečno) pristopilo k tej gardi. Dne 20. septembra m. l. so kraj zasedli Japonci, pozneje tudi Angleži in Francozi. Častniki iz taborišča so bili novembra prepeljani v Wladiwostok, kjer čakajo na vrnitev v domovino.

V Turkestanu se nahaja še okoli 40.000 ujetnikov. Prepeljava v domovino je bila baje od Angležev onemogočena. Položaj ujetnikov je jako žalosten. Hrane ne dobijo skoraj nobene, častniki nikakih plač; z vsemi pa, ki ne priznavajo boljševizma, ravnajo jako kruto. Podnebje je zelo neugodno, in dnevno zahtevajo razširjajoče se epidemične bolezni med ujetniki žrtve. — Taškent: Tu je še okoli 600, v vsem okraju Taškent pa približno 2300 ujetnikov. Najslabejša taborišča so opuščena. Kakor povsod, je tudi tukaj pomanjkanje; ujetniki dobivajo ponajveč samo riž. — Astrahan. Stanje v Astrahanu nahajajočih se ujetnikov je 150 častnikov in 8000 mož. V vsej guberniji je 20.000 mož. Prehrana je povoljna. Dnevno dobivajo ujetniki: pol hleba kruha, tričetrt funta mesa in krompir. Pomagajo jim komisije za vojne ujetnike. Taborišče stražijo vojaki »Rdeče garde«. — Baku: Na otoku Nargin se nahaja čez 2500 ujetnikov, med katerimi pa močno razsaja malarija in tifus, ki je nastal vsled lakote. — Katakurgan. V tem taborišču dobivajo ujetniki zadostno hrano in od danskega odposlanstva 60 kopejk na dan. — Saratow: V taborišču je okoli 15.000 ujetnikov. Ujetnikom, ki delajo na kmetih, se godi — z malimi izjemami — razmeroma dobro, medtem ko oni v taborišču stradajo. 3. novembra 1918 je bilo 1500 mož in 32 častnikov pripravljenih za transport v domovino — a avstro-ogrski ujetniki-boljševiki, ki so pristopili k »Rdeči gardi« so jim vrnitev v domovino zabilježili in ujetnike, kakor tudi tam nahajajočo se misijo za vračajoče ujetnike zaprli. Častnike so še isti dan izpustili, misijo pa šele potem, ko je izjavila, da Saratow brez vednosti boljševiških oblasti ne bo zapustila.

Rowno. Prehrana je le pri majhnih oddelkih dobra, sicer pa vlada veliko pomanjkanje. Jako primanjkuje tudi obleke. Krasnaja Rječka: Taborišče, ki se nahaja ob reki Ussuri, je pod ameriškansko oblastjo. Vsa poročila iz Krasnaje Rječke so jako ugodna. Ujetniki dobivajo dovolj hrane, in sicer za zajutrek črno kavo, popoldne juho, meso, prikuho, zvečer meso, prikuho; poleg tega tudi zadostno kruha. Dobili so od Amerikancev tudi obleke.

Mnogo ujetnikov, ki so ušli iz ruskega ujetništva, se nahaja v Hailungfu (provinca Heilungkiang, Kitajsko). Ujetniki so v taborišču dobro oskrbovani in dobivajo mesečno tudi 2 do 8 dolarjev. Podpirajo jih oblasti iz Tientsina, Pekinga in Shanghaija.

Ujetniki v Sovjet Rusiji so se že ponajveč vrnili v domovino, ostalo jih je še kakih 40.000 mož. Varstvo nad njimi je prevzel delavski in vojaški svet. Vrnitev ujetnikov iz Sovjet Rusije je vsled bojev med Ukrajinci in sovjetskimi četami in vsled razmer na Poljskem nemogoča.

Splošno je vrnitev vojnih ujetnikov iz Sibiriije in Rusije odvisna od mirovnih dogovorov, težkoče pa delajo tudi neuravnanne razmere v Rusiji in promet. Peto leto že prenašajo naši ujetniki trpljenje ruskega ujetništva. Kdaj bo tega trpljenja konec? Dolgotrajna mirovna pogajanja zavlačujejo tudi vrnitev ujetnikov v domovino, in zadnji bodo, o katerih se bo »sklepalo« — kaj z njimi. To je naravno kupčija z ljudmi. Naši ljudje mrjo v ujetništvu — a gospódi v Parizu se ne mudi, dasiravno ji je dobro znan obupen položaj ujetnikov, osobito onih v evropski Rusiji, — da bi jih rešili neznosnega trpljenja.

*Odborniki kmetskih zvez! Ali ste že pobrali vse priglasnice h kmetskimi zvezam? Vsi kmetje v enotno organizacijo! V slogi je moč.*

## Tedenske novice.

### Jugoslavija.

j Nemška bogoskrustva na Koroškem. V Železni kapli je županov hlapec ukradel mašno obleko, se z njo oblekel in se tako norčeval. Iz oltarja so ukradli Marijo, ji slekli obleko, jo potem na sredi lrga klofotali; na opozarjanje v bližini stojičega, da to vendar ne gre, so rekli, da so v Šmarjeti celo s svetniki kurili.

j Tiskarno družbe sv. Mohorja v Celovcu so zasedli Nemci. Najprej so jo postavili pod državno nadzorstvo, potem odpostavili slovensko osebje tiskarne in knjigovoznice ter namestili svoje. »Nadzorstvo« nad tiskarno ima neki nemški stotnik. V tej slovenski tiskarni se tiskajo tiskovine za vojaštvo in razni letaki, ki jih potem širijo in mečejo celo iz aeroplanov. Sedaj so Nemci družbi dovolili, da sme kopet tiskati družbene knjige za l. 1919.

j Italijanski apetit se je razširil tudi na Gorenjsko, ker menda hočejo imeti zvezo. Italijani se držijo načina: da nesramno veliko zahtevaj, nekaj ti bodo že dali.

j Brezposelnost v Trstu. Leta 1914. je bilo zaposlenih v tržaškem pristanišču okoli 10.000 delavcev, sedaj pa jih je samo par sto. V mestu samem pa je okoli 20.000 ljudi, ki ne morejo dobiti nobenega dela.

j Proti nenravnosti. Izdana je naredba, ki najstrožje prepoveduje razširjanje nesramnih člankov in brošur. Kršitelji te naredbe bodo kaznovani najstrožje. Umestno!

j Katoliški župnik v Belgradu. Za novega rimsko-katoliškega župnika v Belgra-

du je imenovan gvardijan frančiškanskega samostana v Sarajevu, Pasala, ki je že došel v Belgrad.

j Dr. Korošec. Vsi belgrajski krogi pripoznavajo, da je dr. Korošec najdelavnejši in najrazboritejši minister. Kot minister za prehrano je s svojo odločno roko v kratkem dosegel, da se je prehrana v državi prav zelo izboljšala, in celo njegovi nasprotniki so glasno izražali željo, naj bi tudi drugi ministri pokazali tako energijo in delavnost kot dr. Korošec.

j Pol milijarde posojila bo najela naša država v inozemstvu, tako posnemamo iz državnega proračuna. To je prvo naše posojilo v inozemstvu.

j Učiteljice se smejo možiti. Ministrski svet je na predlog ministra za prosveto odobril zak. osnovo, ki odpravlja za celo Jugoslavijo celibat učiteljic. Naše mnenje je, kot smo ga že povedali zadnjič, da naj učiteljice, ki se može, puste šolo, ker se ji ne morejo tako posvetiti, kakor je za dobro šolo potrebno.

j Vojaška škoda v Srbiji se ceni na osem milijard frankov.

### Domnače novice.

d Na razne načine se ustanovljajo stranke. Liberalci so osnovali v Sarajevu stranko s tem, da so popili za 40.000 kron raznih pijač in pojedli za 100.000 kron. Na Slovenskem so pa nekateri ljudje ustanovili »kmetijsko« stranko s tem, da so na ustanovnem zboru kmeta govornika pretepli, zato ker je govoril za enotno kmetsko organizacijo. »Vsak po svoje,« je rekel tisti, ki je kravo s svedrom drl.

d So že začeli. Glavno glasilo liberalne stranke (Demokracija) je prineslo članek, kjer se ostro začenja v krščanski zakon ter se ogreva za civilni zakon in razporoko. Drugi liberalni listi pridno sekundirajo. Slovenski liberalni listi zaenkrat še previdno molče, in si mislijo: naj naši tovariši po Hrvaški, Slavoniji in Srbiji opravljajo to delo. — Dolžnost vsakogar, ki hoče biti še kristjan, je, da se organizira v krščanski stranki in krščanskih društvih.

d Ni bil nikdar v vojski. V Belgradu zelo mogočno govori slovenski socialno-demokratski voditelj Anton Kristan, kakor bi imel vso državno modrost v zakupu. Zelo spretno ga je po nekem takem govoru zafrknil ministrski predsednik Protić, češ da se Kristanovemu govoru pozna, da govornik ni bil nikdar v vojni, niti ni vsled vojne trpel, ker drugače ne bi mogel tako govoriti proti državi, ki je vstala iz največjega trpljenja. — Ministrski predsednik je slednjič Kristana podučil, kako se naj obnaša v parlamentu, ker tak način debate ruši kredit države.

d Častno občanstvo. Sorška občina je 21. t. m. izročila pisatelju Fr. S. Finžgarju umetniško izdelano diplomo častnega občanstva. Iskreno čestitamo!

d Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki v Italiji. Dne 12. t. m. je intervenirala pri tukajšnji mednarodni komisiji deputacija, obstoječa iz vladnega svetnika in predsednika »Slovenskega Rdečega križa« Ivana Šubica in predsednice gospe Vere dr. Šlajmerjeve, za izboljšanje položaja naših vojnih ujetnikov v Italiji. Deputacija, ki je

bila od italijanske komisije jako prijazno sprejeta, je izposlovala redno in gotovo pol za dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki.

Dopisnica, ozir. pismo, ki se hoče poslati vojnemu ujetniku, naj se opremi sledeče:

Dopisnica, oziroma pismo, ki mora biti razložno pisano in kratko, naj ima na prednji strani natančen naslov vojnega ujetnika, in sicer: ime in priimek, šaržo in kraj, kjer se ujetnik nahaja. Ta dopisnica, ozir. kuvertirano pismo naj se vloži v kuverto, na katero je napisati: Delegatione italiana, Ljubljana. Vse skupaj pa se zopet vloži še v eno kuverto, ki naj nosi naslov: Slovenski Rdeči križ, Ljubljana — in naj se tako odpošlje. Na dopisnici, ozir. pismu, kakor tudi na notranji kuverti, torej oni, ki nosi naslov: Delegatione italiana, Ljubljana, mora biti razložno napisano: Pregioniere di guerra.

Vsa korespondenca z vojnimi ujetniki v Italiji naj se torej prinese ali pošlje na »Slovenski Rdeči križ«, Ljubljana, Poljska cesta št. 4, II. nadstropje, vrata 39.

Za denarne pošiljatve na vojne ujetnike se točasno ni mogla dobiti zanesljiva in hitra pot, pač pa bode mednarodna komisija tekom 14 dni podala tozadeven odgovor — vsled česar naj se za sedaj počaka s pošiljanjem denarja.

Na prošnjo deputacije, da bi se dovolilo dvema odposlancema obiskati naše ujetnike, mednarodna komisija ni mogla dati natančnega odgovora, a naznanila bode to v doglednem času; vendar pa ni mnogo upanja, da bi se dovolilo odposlanecem obiskati ujetnike, ker se tudi nemški Avstriji to ni dopustilo.

d Iz ujetništva v Celovcu pošiljajo pozdrave: Vladislav Guzelj, Irt Franc, Fran Gorše, Joško Pleško, Jože Košir, Matevž Skvarče, Jože Saje, Janez Eršte, Ivan Končan, Peter Oražem, Maks Filipič, Franc Faidetič, vsi od 2. kompanije, I. ba, no, ujeti 4. maja ob 9. uri dopoldne v Podrožici.

\* Katol. slov. izobr. društvo na Črnaiah priredi binkoštno nedeljo in ponedeljek v korist Prostovoljnemu gasilnemu društvu na Črnaiah igro sv. Elizabeta. Obakrat začel ob pol 3. polodne. Vsi prijatelji gasilstva prijazno povabljeni.

d Za blagor domovine se bo vršil v binkoštnih praznikih shod dekliških Mar. družb na Brezjah. Razpored slavnosti bo ta-le: Binkoštno nedeljo ob 6. popoldne prva pridiga, binkoštni ponedeljek ob 7. zjutraj druga, ob 10. tretja, popoldne ob 3. četrta. Želi se, da vsi prejmejo sv. zakramente, a zaradi velikega navala je priporočati, da po možnosti spoved opravijo že doma.

d Romanje k sv. Emi na Koroškem. Tistim, ki radi romajo k sv. Emi na Koroškem, naznanjam s tem, da bode letos, ker ne moremo na Koroško, romanje na Brezje in v Ljubno. Na binkoštni ponedeljek zvečer pridemo na Brezje, zjutraj bode tam sv. maša, potem pa gremo v Ljubno. — Matevž Demšar, Zapreval, P. Poljane, vodja romanja.

d Romarjem iz poljanske doline na znanje. Na Bukovem vrhu (župnija Poljane) se vrši na binkoštni ponedeljek ob 10. uri kot navadno služba božja, ki je lansko



leto izpadla zaradi nenadne obolesti duhovnika. Toliko v vednost raznim bližnjim in daljnim romarjem, ki leto za letom radi obiskujejo to Marijino svetišče.

**d Slab denar.** Med ljudmi kroži vse polno bankovcev, ki se jim na prvi pogled vidi, da niso pravilno žigosani. Ker je izključeno, da bi naša država svoječasno take bankovce zamenjala za dinarje, se vsakdo opozarja, naj pazi, da ne bo oškodovan.

**d Ročna granata** je strašno razmesarila desetletnega Pintarjevega Franceljna v Olševku dne 30. maja. Našel jo je na butarah pred hišo in se z njo igral. Razletela se je s silnim gromom; pri hiši so popokala vsa okna. Deček je umrl čez nekaj minut.

**d Napad na ljubljanski ulici.** Napaden je bil v noči od 28. na 29. maja z dela domov se vračajoči Godnik Viktor, strojnik v pokoju, ko je z Dunajske ceste hotel zaviti v Hranilnično ulico. Napadalec je bilo pet. Eden istih je bil velike postave, nastavljen z eno roko Godniku samokres, in ko ga je hotel z drugo roko zagrabiti, je Godnik hitro skočil stran, se pri tem spodtaknil ob kamen in padel v cestni jarek. Koj nato pa je čul Godnik od enega napadalca klic: »Streljaj«, nakar je počil strel. Krogla iz samokresa je oprasnila Godnika na levi roki pod komolcem in ga lahko ranila. — Godniku se je nato vendar posrečilo v temi zbežati, pustivši havelok in klobuk v jarku.

**d Poskušna samoumor** dijaka. V Ljubljani se je ustrelil učenec 5. razreda realke Franc Skodlar. Dejanje je izvršil med veroukom med 9. in 10. uro dopoldne v pričjo kateheta in součencev. Revolver je nosil že dolgo s seboj. Ko je izvršil dejanje, mu orožja ni bilo mogoče pravočasno izviti iz rok.

**d Ukraden konj.** V občini Mirna, Gorenja vas št. 4, pri Mariji Smerke, je bil 21. maja ukraden konj, visok približno 16 pesti, črn, z belo liso na glavi, prvo in zadnjo desno nogo ima spodaj belo, po levi strani ima več štampilj od vojaščine. Ako bi bilo kateremu kaj znano o njem in mi to naznani, dobi 500 K nagrade. — Marija Smerke, Gorenja vas št. 4, p. Mirna, Dolensko.

**d Šest vagonov** manufakturnega blaga je policija zaplenila na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Italijanski tihotapci so skušali to blago prepeljati z nekim živilnim vlakom iz Trsta preko Ljubljane v Nemško Avstijo. Blago je oddano oblačilnici v Ljubljani.

**d Pisarna za zasedeno ozemlje** je izdala brošuro »Jugoslovanska žena za narodovo svobodo«. Brošura, ki obsega jedrnat in stvarne črtice naših najboljših pisateljev, je v teh dneh, ko se za dolgo odloča naša usoda, tem večjega pomena. Jugoslovanske žene, segajte pridno po njej. Naroča se v vseh knjigarnah. Cena 2 K.

**d »Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan«** se zove brošurica, ki jo je izdala Tiskovna zadruga v Mariboru. Spisal jo je profesor Matija Pirc. Cena 1 K. Manj kot 10 iztisov se ne razpojlja. Brošurica je posebno pripravna za šolsko mladino.

Vsebina brošurice je zanimiva; izvor Zrinskih in Frankopanov, zarota, usoda zadnjih Zrinskih in Frankopanov ter prevoz zemeljskih ostankov Zrinskega in Frankopana v domovino. Brošurico toplo priporočamo.

## Drugod po svetu.

**p Italijani pa Mažari** so veliki prijatelji samo iz sovraštva do Jugoslavije. Italija je menda dovažala Mažarom orožje in municijo. Antanta kliče zato Italijo na odgovor.

**p Strogi vojaški pogoji Nemški Avstriji.** V mirovni pogodbi z Avstrijo bodo vojaški pogoji zelo strogi. Skupno število vojaštva ne sme presegati 15.000 mož; razen tega se zahteva tudi izročitev celokupnega vojnega materijala.

**p Nemčija pomišlja.** Na trde mirovne pogoje, ki jih je stavila antanta Nemčiji, sedaj nemški odposlanci odgovarjajo. Izročili so odgovor na 143 straneh, kjer z različnimi protipredlogi skušajo omiliti trde pogoje. Francosko in angleško časopisje odklanja nemške protipredloge, antanta jih proučuje. Baj je nemško ljudstvo pripravljeno zopet zgrabitati orožje, ker misli, da slabše ne more biti kot je ta mir. Antanta pa ima že vse pripravljeno od vseh strani, da Nemčijo takoj zasede, kakor hitro bi se Nemci uprli podpisati mirovno pogodbo.

**p Rumunska jeza.** Rumuni bi radi požrli cel Banat. Ker je pa velik del odmerjen Jugoslaviji, se seveda Rumuni repenčijo, in prirejajo demonstracije po Bukareštu, v Parizu pa groze, da se bo njihovo zastopstvo odpeljalo iz Pariza. Bo pa par neumnih diplomatov manj tam!

**p Usoda Albanije.** Albanijo že dolgo vrsto let premetavajo velesile kot kako žogo. Sedaj so se menda dogovorili, da postane Albanija republika.

**p Ukrajinci poraženi.** Po več kot polletnem boju so Poljaki Ukrajince odločilno porazili. Ukrajinska armada je menda v popolnem razsulu.

**p Boljševiška strahovlada.** Boljševiki so desno krilo socialne demokracije, ki hoče, da imej en sloj strahovlado nad vsemi drugimi. Poskušajo sedaj to v Petrogradu, kjer boljševiki kar v množicah morijo ljudi, ki niso z njimi istega mišljenja. Pri nas pa mečejo socialni demokrati ljudi, ki niso istega mišljenja, kot so oni, iz tovarn. Vidi se jasno, da je sedanja socialna demokracija v prvi vrsti stranka nasilja.

## Dopisi.

**Iz Radovljice.** Preteklo nedeljo je imel pri nas G. Puhar iz Ljubljane zares imejnitno protialkoholno predavanje s skioptičnimi slikami v »Ljudskem domu«. Dvorana je bila naltlačenopolna radovednih in ukaželjnih poslušalcev. Vsem je iz srca govoril. Kmetje in gospoča so pazno sledili 1½ urnemu predavanju. Žele ga še večkrat slišati. Puharjeve prepričevalne besede so vse očarale. Upamo, da bodo obrodile obilo sadu. Naj bi »Sveta vojska« sistematično uredila taka predavanja po vsej Sloveniji. G. Puhar je rojen za »Sveto vojsko«; želimo, da dobi tako mesto, da bo mogel vse svoje moči posvetiti le tako potrebnemu delu. — Predavanju sta sledili dve igrici: »Skrb in smrt« ter »Snežulčica«. Igrali

so šolski otroci v veliko zadovoljnost občinstva. Tudi deklamacija »Naša zastava« je bila najskrbneje naučena. Čast malim igralcem! Čistega dobička je nad 500 K, ki se porabi za samoučila revnim učencem. Blaga gospa Feštova je darovala 100 K. Bog plačaj!

**Iz Tržiča.** Zelo slovesno je župnija tržička sprejela ob birmovanju svojega ljubljenege nadpastirja. V Kovor sta se odpeljala nasproti cerkvena ključarja, gasilci na konjih in dva Orla. Prvi pozdrav je bil v Bistrici, ki je postavila dva slavoloka. Gospod Aljančič je tu pozdravil presvetlega. Pri dohodu v trg ga je pozdravilo gasilno društvo z zastavo. Sredi trga, ki je bil ves v zastavah, se je dvigal visok slavolok, ki ga je postavila tržna občina svojemu častnemu občenu. Pred šolo je nagovorila učenska peteča razreda škofa, katerega je pozdravil g. ravnatelj na čelu učiteljskega zbora. Pred župniščem je bil zbran občinski odbor z g. županom, ki je prvi pozdravil presvetlega, za njim so se mu poklonili uradništvo, predsedniki različnih društev in Marijine družbe, ki so prišle z zastavami. — Vse šolske sobe so bile okrašene z zelenjem in cvetlicami. — Za občino sv. Katarina v kolikor spada pod župnijo Tržič, je pozdravil škofa občinski svetovalec Anton Godnov. — Birmovanih je bilo 519 otrok. Enako slavnosten je bil tudi odhod škofo iz Tržiča. Ker se je izvedelo, da se odpelje v Pariz na mirovna goštanja, so se zbrala na trgu vsa narodna društva z zastavami, občinski odbor, šolska mladina in velika množica ljudstva. G. župan Ahačič se je v priscrčnih besedah poslovil od presvetlega in mu želel srečno pot v Francijo. — Presvetli škof je imenoval ob birmovanju g. župnika tržičkega duhovnim svetnikom.

**Z Blok.** Zopet imamo nekaj novic, ki niso nič kaj vesele. Dne 24. maja se je »za spoznanje« zaoblščilo in vsak je pričakoval toli potrebnega dežja, pa namesto dežja je padala sodra in še treščilo je v Srnelovo hišo na Vel. Blokah, kjer je pokvarilo dimnik, razkopalo streho, v hlevu in pa ubilo vse štiri živali: dva vola, tele in kravo. Lansko leto je družina izgubila gospodarja in dva otroka, letos pa zopet nova nesreča. — Marija Modic, doma iz Vel. Blok, po domače Brečarjeva, je šla na božjo pot na Rakovnik. Pa, namesto da bi šla v cerkev, kamor se je namenila, je pa popivala po ljubljanskih gostilnah. Na večer okrog 9. ure je še bila v družbi dveh žensk in treh gospodov — potem pa je šla ven proti jubilejnu mostu, kjer je brez sledu izginila. Drugo jutro so jo mrtvo potegnili iz Ljubljance. Imela je baje okrog 1000 kron, od katerih nekaj ima, kakor se čuje, ljubljanska policija, drugo pa da je, kakor se govori, ukradeno. Ta zažogoten slučaj skuša ljub. policija razvozlati. Mogoče je, da se je ponesrečila v Ljubljano, mogoče je pa tudi, da gre za strašno mrzlo poudad. Skoro vsako jutro je nastopala huda slana. Trave je komaj za »ime«. Zdej pritska pa še suša, zakaj izdatnega dežja nismo imeli že od Vel. noči.

*Kmetje, zapomnimo si: mi smo v kmetjskih zvezah, oni, ki cepijo naše kmetjske vrste, so v »Kmetjski stranki«.*

## Srebrni jubilej slov. kršč. delavstva.

Dne 14. in 15. junija bo proslavilo slovensko krščansko delavstvo 25 letnico svojega gibanja. Pred 25 leti je pokojni dr. Krek služil na izletu delavstva iz ljubljanske predilnice na Šmarni gori sv. mašo. Po sv. maši se je delavstvo kakor sicer vsako leto še nekoliko pozabavalo pri Žibertu pod Šmarno goro. Dr. Krek je pričel z delavci razgovor in s sedanjim ministrom Gostinčarjem, ki je bil takrat paznik v ljubljanski predilnici, sta se domenila, da naj

se ustanovi v Ljubljani katoliško delavsko društvo. Delavsko društvo se je res ustanovilo v Ljubljani in zdaj se je res pričelo z delavsko organizacijo tudi v drugih slovenskih krajih. Toda dr. Krek je pričel zdaj tudi s kmečko organizacijo. Ustanovil je nebroj različnih denarnih in gospodarskih združenj. Sploh se je pričelo temeljito delo za organizacijo katoliškega slovenskega ljudstva. Liberalizem je imel naše ljudstvo trdno v svojih krempljih in tudi socialna demokracija je dvigala glavo. Treba je bilo korenitega dela, da se je očistil plevel, ki se je razrastle med našim slovenskim ljudstvom. Ta 25 letnica torej ne razodeva samo slov. krščanskega delavstva, ampak je pravzaprav srebrni jubilej dela za krščanska in narodna načela med našim ljudstvom brez razlike stanov. Zato naj tudi kmečko ljudstvo prihiti ta dan na Šmarno goro, kjer naj skupno z delavstvom proslavi ta srebrni jubilej.

Sporod slavnosti je naslednji:

**Sobota 14. rožnika 1919** je namenjena spomenu rajnih somišljenikov, posebno dr. Kreku.

a) Ob pol šesti uri zjutraj sveta maša za dušnico za vse razne člane naše delavske organizacije in za očeta dr. Kreka v ljubljanski župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

b) Ob 6. zvečer poklonitev in molitev na gomili dr. Kreka na pokopališču pri Sv. Križu; Orli tvorijo častno stražo; 10 minutni govor; petje; molitev.

**Nedelja 15. rožnika 1919. Romanje na Šmarno goro.**

a) Ob pol 9. uri slovesno cerkveno opravilo.

b) Po sv. maši pred cerkvijo Marije Čudodelnice I. slovesni ljudski tabor.

c) Občni zbor za delegate Jugoslovanske Strokovne Zveze v mežnariji, I. nadstr.

č) II. slavnostni tabor in veselica pri Žibertu pod Goro, tam, kjer je pred 25 leti prvič zadihala organizacija našega delavstva.

K slavlju sta vabljeni, da govorita, min. dr. Korošec in Gostinčar, ki sta udeležbo, le če bo mogoče, obljubila.

Udeležite se slavlja, posebno romanja k Mariji Čudodelnici na Šmarni gori. Pripeljite s seboj svoje prijatelje in znance. Molite za prospeh naše delavske organizacije in za pokoj rajnih naših somišljenikov in za rajnega našega očeta dr. Kreka.

## Najmočnejša kmeška stranka je Jugosl. kmeška zveza.

### Gospodarski del.

#### Napoved za dohodnino.

##### Drugi dohodki.

Najvažnejši dohodki za našega kmeta so seveda dohodki iz zemljiške in gozdne posesti. Manj važni so drugi dohodki, kakor n. pr. dohodki iz hišne posesti, iz glavnišne imovine itd. Ti

dohodki so tudi lažje umljivji, zato se jih lahko dotaknemo.

Kdor ima hišo oddano v najem, mora napovedati kosmato najemščino, t. j. tisti znesek, ki ga prejme na leto od najemnika. Od te odbije resnične stroške za popravo in vzdrževanje poslopja, primeren znesek za obrabo poslopja, zavarovalnino za požar, hišni davek z dokladami vred, obresti vknjiženih dolgov itd.

Vendar so na deželi redkejši slučajji, da dá posestnik hišo v najem. Navadno rabi hišo sam zase. V tem slučaju se računajo dohodki po čisti vžitni vrednosti te hiše. Primerja se, koliko znaša najemina od enakih poslopij v istem kraju. Stroški za vzdrževanje in za odpis je v tem slučaju ne upoštevajo. Kakor rečeno, so pa ti dohodki manj važni, ker se navadno dohodnina prav nič ne spremeni, ako so ti dohodki cenjeni 60 K višje ali nižje.

Ista je z dohodki iz glavniške imovine! Obrestna mera je med vojno dosledno padala. Leta 1918. so plačevale hranilnice še 3 odstotke. Če je imel torej kdo 10.000 K naloženih v hranilnici — in taka vsota je za našega kmeta že precej visoka — mu je to neslo letno 300 K dohodkov. Dohodnina se vsled tega utegne povišati za 5—10 K, kar pa za takega, ki ima naloženih 10.000 K, gotovo še v poštev ne pride.

Na ta način smo izračunali posamezne dohodke. Ti se seštejejo skupaj na prvi strani napovedi, in prva stran je gotova.

#### Splošni odbitki.

Na drugi strani napovedi se vpišejo odbitki, v kolikor jih že nismo upoštevali na prvi strani.

Zemljiški in hišni davek smo odbili že od dohodkov iz zemljiške in gozdne posesti. Zato ga tu ne bomo v drugič odbijali. Kdor plačuje vojaško takso zase ali za sina ali pa še kak drug davek razen dohodnine, ga lahko tudi odbije od dohodkov.

Dalje odbijemo na drugi strani napovedi od dohodkov tudi plačane obresti od dolgov. Vpišejo naj se le v resnici plačane in ne samo zapadle obresti. Na tretjo stran napovedi zgoraj napišemo takoj tudi posojilnico, kateri smo dolžni, dalje dolžni znesek in obrestno mero.

Kdor ima vknjižen dolg, ki ga mora po pogodbi odplačevati, ii sicer, če ne plačuje letno več kot en odstotek prvotnega dolga in če letno ne plača z obrestni vred več kot 1000 K, lahko ves znesek, ki ga je plačal leta 1918. v zmislu pogodbe, odšteje od dohodkov, če ti dohodki ne znašajo več kot 1600 K.

Med odbitke se vpiše tudi vrednost prevžitka. Vendar se mora davčnemu oblastvu, če zahteva, pokazati izročilna pogodba, po kateri je davčni zavezanec dolžan dajati prevžitek.

Redni prispevki, ki jih daje davčni zavezanec svojim staršem, tastu ali tačči, ki ne žive z njim v skupnem gospodarstvu, se smejo šteti med odbitke, če tudi davčni zavezanec ni po pogodbi dolžan dajati jim te prispevke.

Ker smo zavarovalnino zoper požar in točo že upoštevali na prvi strani napovedi, nam ostane le še zavarovalnina za življenje. Kdor je zavarovan za življenje, sme odbiti od dohodkov zavarovalno premijo. Če je zavarovan sam, ne sme odbiti več kot 300 K, če je pa zavarovana tudi družina, ne sme odbiti več kot 600 K. Seveda naj tudi tukaj pove, pri kateri zavarovalnici je zavarovan, in številko police.

Odbitki na drugi strani naj se odbijejo od vsote dohodkov, kakor smo jih izračunali na prvi strani. Končno napišemo na napoved še datum in je podpisemo, in napoved je gotova.

#### Lesne cene.

Ze zadnjič smo v Domoljubu opozorili naše gozdne posestnike na veliko dragocenost našega lesa. Žal, da to dragocenost poznajo veliko bolj razni večji lesni trgovci in čifutске lesne trgovske družbe kakor pa posestniki gozdov sami. Zato se pa tudi primeri ne enkrat ali dvakrat ampak ponovno in ponovno, da kmetje prodajo svoj les za slepo ceno in s tem polnijo nikdar site žepe raznih kapitalistov.

Tako se je zgodil na Dolenjskem nekje neverjeten slučaj, da je nekdo ponujal kmetici 2.000 K za les, pa ga ni dala. Pa pride drugi, ki ga je dobil pod različnimi pretvezami za — 8000 K. Prodal pa ga je za 30.000 K. Ali ni to velikanska izguba in čisto nepotrebna. Zato pa, ljudje božji, bodite previdni in cenite svoje gozdove, ki bodo imeli vedno večjo vrednost. Najboljše, da ga za enkrat ne prodajate, dokler valuta ni urejena.

Žal, da naš gozdarski oddelek ne vodi nobenega pregleda o cenah raznega lesa na domačem in svetovnem trgu, ker je z drugimi posli preobložen. Vendar pa bo sčasoma tudi to potrebno.

Privatnim potom smo zvedeli, da je cena našega lesa izdelanega smrekovega lesa postavljene na kolodvor do 450 K za 1 m<sup>3</sup>. Stojel smrekov les pa se je prodajal v Kokri na Gorenjskem v debelini 8 — 19 cm po 25 — 45 K 1 m<sup>3</sup>, čez 20 cm debeline po 60 — 90 K. Na postajo postavljen okrogel smrekov les po 140 K 1 m<sup>3</sup>, če je bil pod 26 cm debel, po 160 K nad 26 cm debeline.

Samoobsebi je umevno, da je cena stojčega lesa bistveno odvisna od lege gozda. Kjer leži gozd daleč v hribih, daleč od ceste, z nerodnimi dohodi, ima les mnogo manjšo vrednost kot sicer. Vse to pa mora posestnik gozda tudi znati računati, da ga trgovec tudi v tem oziru preveč ne ogoljufa.

#### Gospodarska obvestila.

g Razglas. Novi šolski tečaj na podkovski šoli slov. kmet. družbe v Ljubljani se prične dne 1. julija 1919.

Kdor želi vstopiti, naj vloži do 15. junija t. l. prošnjo za sprejem, ki naj ji priloži: 1. krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. нравstveno izpričevalo.

Sinovi siromašnih staršev, ki hočeja prositi za podporo, naj prilože tudi ubožni list.

g Oddaja otrobov. Ker je stopila Poslovalnica za krmila v likvidacijo, je prevzel oddajo otrobov Žitni zavod. Otrobi se



oddajajo v prvi vrsti županstvom in kmetijskim korporacijam. Nakazila se oddajajo v pisarni Žitnega zavoda v Ljubljani ob delavnikih od 10. do 12. ure.

g 50 % povišanje za zaostale davke. Delograjska »Pravda« javlja, da bo finančni minister predložil narodnemu predstavništvu zakonski načrt, po katerem bodo davkoplačevalci na vsem ozemlju kraljevstva SHS, ki so zaostali z vplačilom davkov, morali plačati 50 % več, kakor pa bi morali plačati po obstoječih zakonih v določenem roku. Poleg tega bo ta zakonski načrt vseboval tudi kazenska določila za one uradnike, ki se jim more dokazati, da je vsled njihove krivde vplačevanje davkov slabo.

g Vojaška živina za kmetovalce. Izdana je naredba na vsa vojaška poveljništva, ki razpolagajo z zadostnim številom livine, naj jo dajo na razpolago našim kmetom v svrhu obdelovanja polja. Kmetje, ki so oddaljeni od vojaških poveljstev nad 10 kilometrov, morajo prinesiti potrdilo oblasti, da jim je pomoč potrebna in da so v stanu prehranjevati živino in vojakke ter plačati vladi 1 dinar dnevne oškodnine.

g Novi bankovci pridejo v promet dne 15. junija.

g Jugoslovanski bankovci. Jugoslovanski bankovci, ki se bodo tiskali v Zagrebu, bodo imeli na eni strani srbohrvatski (cirilica in latinica) in slovenski tekst, na drugi pa francoski. Da se prepreči ponarejanje, se je zmešala posebna sestava barv in bo tisk izvršen pod strogo kontrolo.

g Zamena kron za dinarje in trgovci. »N. Pr.« poroča, da hočejo zagrebški trgovci pri zameni valute držati se cene v razmerju 1 : 1. To je, za blago ne mislijo v dinarski vrednosti računati tretjino cene, marveč polni znesek, ki ga tudi sedaj zahtevajo v kronski vrednosti. Konsumenti bi bili tako grozno oškodovani, ako bi istodobno z zameno valute ne padle cene. V tem oziru treba najti izhod, da se prepreči izkoriščanje zamene valute.

g Bankovci izven prometa. Glasom dopisa jugoslovanskega zastopništva na Dunaju je avstro-ogrška banka poletgnila iz prometa bankovce po 25 in 200 K, emisija 27. okt. 1918. Dasi ti bankovci niso bili v naši državi nikdar priznani, se opozarja, da tudi avstro-ogrška banka ne sprejema več označene bankovce v plačilo, temveč le v zameno do omejenega roka. Kdor bi utegnil imeti še kake take bankovce, naj jih čimprej zamenja pri podružnici avstro-ogrške banke.

g S soljo nas bo zalagala zaenkrat Nemška Avstrija, s katero se je sklenila kompenzacijska pogodba za 800 vagonov soli.

g Uvoz iz Nemške Avstrije. Zagreb, 26. maja. Na podlagi kompenzacijskega dogovora z Nemško Avstrijo je dovoljen uvoz blaga v vrednosti 82 milijonov za celo kraljestvo SHS. Od te količine odpade na Hrvatsko 20 milijonov kron.

g Uvoz iz Čehoslovaške. Seljačke novine poročajo: Prema ugovoru sa Čehoslo-

vačkom, koji stupa na snagu od 1. lipnja o. g., uvažat će se u našu državu iz Češke mjesečno 18.000 tona ugljena, žigica do 20 vagona mjesečno, ulja za automobile, te po 15 vagona novinskog papira mjesečno. Osim toga će se uvažati i mnogi drugi artikli, koji su predviđeni u ugovoru. Tokom idućih triju mjeseca stići će iz Češke 600 vagona šećera (sladkorja) uz cijenu od K 5.50 kilogram.

g Agrarna reforma. Pri seji agrarnega odseka v narodnem predstavništvu se je vršila debata o rešitvi agrarnega vprašanja v Bosni. Stavljeni so bili trije predlogi: 1. Predlog socialistov, da se dosedanjim posestnikom zemljišč sploh ne plača oškodnina; 2. predlog dr. Hrasnice, da se plača popolna vrednost po katastralnem zakonu, ki je v Bosni v veljavi od l. 1917.; 3. predlog dr. Marinkoviča, da se plača 27 % vse vrednosti, ker zemljišče ni več vredno. Z večino glasov je bil sprejet predlog dr. Marinkoviča, da se posestnikom zemljišč ne plača popolna katastralna vrednost teh zemljišč, nego le gotovi odstotki.

g Angleži in naši gozdovi. V Belgrad je dospela nova angleška komisija, katere namen je proučiti način najboljšega izrabljanja naših gozdov in rudnikov.

g Savski most. Dela pri zgradbi savskega mostu dobro napredujejo, tako da bo most že koncem julija dogotovljen in izročen prometu.

g Petrolej in strojno olje. V Belgrad je došel »Deutschland« s štirimi vlačilci, na katerih je pripeljal 65 vagonov petroleja, 10 vagonov bencina in 85 vagonov strojnega olja.

g Uvoz žigosanih in nežigosanih avstro-ogrskih bankovcev v zasedeno ozemlje. Tržaški uradni list »Osservatore Triestino« objavlja naredbo italijanskega vrhovnega vojnega štaba, da se preklicuje prepoved uvoza papirnatih bodisi žigosanih ali nežigosanih avstro-ogrskih vrednot v zasedeno ozemlje.

g Občutne kazni za navijalce cen. Francoski listi priobčujejo skoraj dnevno občutne kazni za trgovce, ki navijajo cene blagu, posebno pa premoğu. Kazni od 3000 do 5000 frankov in zapori so na dnevnem redu. Neki Louis Degony je dobil 6 mesecev ječe in 10.000 frankov globe. Pri nas se gleda seveda na navijalce cen skozi prste!

g Zoper konjske garje je prav dobro sredstvo sledeče: V lonec vlij 1 liter petroleja, prideni približno 1 kg mazila za voz (šmira), četrt kg žvepla in 4 žlice masti. Pristavi k ognju, da dobro zavre. Vzemimo sirkovo krtačo, namakaj v tekočino, ko je še gorka, in dobro zdrgni konja z njo. Čez dva dni vlij 1 žlico lizola v 2 litra tople vode in konja zdrgni tudi s sirkovo krtačo. Zopet čez dva dni dobro izperi s toplo žajfnico. Garje tako popolnoma odpraviš. Nama se je to prav dobro obneslo. Fr. Frankovič in A. Štokar, Dolšice pri Kostanjevici.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

## Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 2% brez kakega odbitka,

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!



Listek

## Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja \*\*\*

(Dalje.)

Ko so nevoljno in nekako uporno stopili možje na levo, na desno in za hrbet svojega poveljnika, je mala deklica silila od matere proč in je žalostno klicala:

»Henrik! Henrik! Tu ostani!«  
»Boš tiho!« jo je kregala mati. »Nikoli več ne pogledaš tega hudobneža. Ta človek hoče, da nas vse pobijejo. Ti, Henrik, ti, lahko pokonci nosiš svojo glavo, ti! — in je od srda plameneč in bliskajoč se stopila predenj. »Kar si prizadel svojemu očetu, je sramota, jaz in moj otrok te nikoli več ne pogledava! Ako bi bil ti moj pravi sin, bi ne hotela več živeti. Odkod pa vendar imaš vse to?« je še rezkeje povzdignila svoj visoki, čisti glas; »od naju že ne! Ne vem, morda pa imaš vse to od svoje krivoverske, francoske matere!« — »Helena!« je z globokim, žugajočim glasom rekel sodnik. Toda Helena je kričala naprej, vse sovraštvo do mrtve žene, ki se je kuhalo in vrelo v njenem srcu, je moralo na dan:

»Ali pa imaš vse to od svoje dojlje, pri kateri si pil, ker tvoja mati ni ničesar imela zate? Moje dete« — visoko je je dvignila, — »bo vsikdar ljubilo svojega očeta, kajti z ljubeznijo sem je nadojila. Francozinja pa tega ni hotela, bala se je vsake žrtve, hotela se je samo imenitno nositi, zato si pa ti, hudobni fant, postal tako predrzen in malopriden, kakor je bila ona preprosta ženska, od katere si pil. Zahvali se za vse to pri svoji materi.«

Ko je hudobna ženska tako govorila, je Henrik gledal z široko odprtimi očmi, ves prepadel, brez moči, kakor človek, ki ga do smrti pika strupena kača, katere se ne more ubraniti.

Pri zadnjem piku je zavpil v blazni boli: »Moja mati! Moja mati! Psovajte mene, pa ne moje matere, kaj vam je storila?«

Glej, tedaj pa se je visoko vzpel njegov oče, strašn velikanski in žugajoč je stal tu, prav kakor lev, ki se postavi na svoje zadnje tace, kadar mu ranijo kraljevsko zaloگو.

»To so bile slabe besede, gospal!« je grmel njegov globoki bas po sobi; »gospa je postala bleda kakor pepel in je izpustila dete, da se ji je ob nogah plazilo po preprogi.« »Nobene besede več! Dosti je! Straža, odstopi!« je zapovedal in raztegnil roko, ki se je tresla od srda, ki ga je dušil, kajti ženska je vendarle njegova žena. »Čujte, gospal!« — od strahu je vsa skupaj zlezla — sodnik ji je popolnil roko na ramo ter ji je rekel s sicer mirnim glasom, ki pa je jezo dušič, grmel kakor





je pušila smrt, toča nam gorí stoji gostilna v  
 tem orobnem — sedaj — tam-le je. In obilo  
 je sladko življenje, da bi bil najraje zavri-  
 tan, kakor savrški lovec, kadar visoko na  
 planinah išče in najde najlepšo planiko.  
 (Dalje.)

**Kmetje! Vaša moč so Kmet-  
 ske zveze, vaša slabost —  
 cepitev v razne stranke.**



164 (15)

**Kuverte s firmo,  
 pisma,  
 račune itd.**

izvršuje natančno  
 po naročilu

**Jugoslovanska  
 tiskarna  
 v Ljubljani.**

50. AKORDEON v naj-  
 boljši izpeljavi, cena je  
 1 kron. — Zahtevajte  
 veliki cenik s več nego 1000  
 slikami brezplačno.

M. Luna, Maribor št. 73.

# 1000 delavcev

udarjev za moderno urejen premogovnik v  
 Vojvodini se takoj sprejme v delo pod zelo  
 ugodnimi pogoji. Javiti se je samo osebno vsak  
 ponedeljek popoldne v našem uradu v Ljub-  
 ljani. Za dobro plačo, hrano in stanovanje je  
 poskrbljeno, potni stroški se pa povrnejo. Od-  
 hod vsak torek zjutraj v skupnih transportih.

**Državna posredovalnica za delo,  
 Ljubljana, Gradišče. 3392**

## NAZNANJAM

d. občinstvu, da je došla zopet večja množina blaga, kot: Sukno, jako  
 fino (šof), angleškega izdelka za moške obleke. Cena od 80 do 150 K  
 meter. Hlačevina najboljše vrste za vsakdanjo rabo. Fino volneno  
 slago v vseh barvah za ženske obleke od 60 do 150 K. Pol volneno  
 slago od 25 K dalje. Satin, dečen, piket, batist z rožicami in bel, pri-  
 meren za birmanske obleke. Kolenina močna za predpasnike, belo  
 in pisano platno od 16 K dalje. Kambrikasti in satenasti robci za na  
 plavo, več vrst žepnih robcev, nogavica otroške in ženske. Narejene  
 sluze, ženske in moške srajce domačega izdelka. Sukance najboljše  
 vrste. Vse po primerno nizkih cenah. Vzorci se ne razpošiljajo.

Se priporoča 3236

**IVANKA PRAPROTIK, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.**

## Preklic.

Podpisana javno preklíčem besede o pelinu  
 s izjavo, da je g. Ivan Gruden iz Retij v vsem  
 pepelno neoporečen in se mu zahvalim za  
 odvrnitev tožbe.

Retje pri Laščah, 26. maja 1919.

**Gruden Frančiška,  
 šivilja.**

3376

## Barva za obleko

črna, modra,  
 rdeča, zelena,  
 rujava in lila

Je zopet prišla v zavitkih po 80 vinarjev.  
 Razpošilja se po pošti. Vsakemu naročilu se  
 pridene slovensko navodilo.

**Karol Loibner, Celje. 3381**

## Zenske lase

rezane in mešane ku-  
 puje v vsaki množini  
 po najvišji ceni  
**Matija Podkrajšek**  
 brivec, Ljubljana,  
 Sv. Petra cesta 32.



# Fižol

vsake vrste in vsako množino kupi trgovina z  
 deželnimi pridelki **FRANC POGAČNIK** v Ljub-  
 ljani, Dunajska cesta št. 36. 3975

## Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Fiescha izvir.  
 zakonito zajamčeno „Skaboform“ ma-  
 zilo. Popolnoma brez duha, ne maže.  
 Poskusni lonček K 4 — veliki K 6 —  
 porelja za rodbino K 15. — Zaloga za  
 Ljubljano in okolico: **Lekarna pri zlatem**  
**Jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520**  
 Pazite na varstveno znamko „Skaboform“!

## Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste  
 se dobi pri tvrdki

**Ioan Jelačin, Ljubljana**  
 Emonska cesta 2. 4972

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

## VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbim cerkvenih zgradb

**Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.**

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom  
 zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, svonove in enake, 3. vse poljske pri-  
 delke, žita in krmo, 4. svonove proti preletu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživlje  
 in druge kombinacije in proti neugodam. vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno  
 nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi dežela Kranjska podružnico.

Varnostni kapital in udnine, ki so znašale l. 1916 K 906.929-91, so poskožile koncem l. 1917 na 1.081.838-54.  
 Težja, čim večje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tem bolj bo rasel kapital.

Ponudbe in pojava se daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Proseku, kakor tudi  
 po vseh straneh nastavljeni poverjeniki. Cena primerne, hitra center in takojšnje izplačilo.

Ne naslujate ohranjanja, da se požari onesilijo!

Ne področje ohranjanja, da se požari onesilijo!



**M**latilnice, vrtila (gepeljni), slamereznice,  
 čistilniki, trijerji, stiskalnice za sadje in  
 grozdje, decimalne tehtnice in drugi po-  
 ljedeljski stroji najsirovejših tovarn so vedno  
 v veliki izbiri v zalogi, drugi stroji se pa lah-  
 ko naročajo pri **FRANC HITYI**, zaloga poljedel-  
 skih strojev, Ljubljana, Marijnova cesta št. 2.

## Šriporočamo

*kolinsko kavino primes  
 v korist obmejnim Slovencem!*

<p><b>Pravo kofito</b> domače milo za pranje</p> <p>1 kg K 12.-, — 1 zabojček okoli 3½ kg iranko K 38 50 v, pošilja po povzetju zavod za eksport</p> <p><b>M. JÜNKER, Zagreb št. 1, Petrinjska 3.</b> Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.</p>	<p><b>Toaletno milo</b> po dnevnih cenah</p> <p>Milo za britje K 35.-, 1 kg K 30.-, Krema za britje porcelan. lonček K 6.-, 1 ducat K 55.-.</p>
--	---

## Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmilo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri mešanju 2 krat na teden krmijo, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pi. Trnkóczy-a redilni prašek. Paket velja 3 K, 5 paketov 15 K poštne prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zreli. Dobiva se pri vsakem trgovcu.

Glavna zaloga: **Iekarna Trnkóczy**  
zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvall in rabi „Mastin“.



Svetovnoznano najboljšo

## „Gorenjsko koso“

različnejše brusne kamne nudi **PRVA GORENJSKA RAZPOŠILJALNA IVAN SAVNIK, Kranj.**

Cene kose so:

cm	50	55	60	65	70	75	80	85	90
pesti	5	5½	6	6½	7	7½	8	8½	9
kron	16-	16-50	17-	17-50	18-	18-50	19-	19-50	20-

Razpošilja se tudi vsakovrstno manufakturno blago, kot: šifon, belo platno, ceclr, oksfort, kamrik, klot, hlačevina (cajg) itd. po najnižjih cenah. 3070.



## Miši - podgane stenice - ščurki

a vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5.-, za podgane in miši K 5.-; osobito ostrá pasta za podgane K 6.-; za ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moljev K 2.-; prašek proti mrčesom 2-50 in 5 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; maslo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki in perilu K 3.-; tinktura za bolbe pri psah K 1-50; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 3.-. — Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

## Kupujem

3100

smrekovo lubje

(čreslo)

# les za jame

Prosím ponudbe s skrajno cenol  
**VINKO VABIČ, ŽALEC pri Celju.**

## Kranjska deželna podružnica

a. a. deželne življenjske in rentne neozgodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otroških dot., rentna in ljudska neozgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vsajemnosti. — Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki so sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1837

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

## GOSPODARSKA PISARNA

### DR. IVAN ČERNE

LJUBLJANA, Mikošičeva cesta št. 6, poslojce LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujege denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogleda. Promet z Ameriko. Jediná pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Uraduje od 8-1/2 ure dop. od 3.-5. ure pop. Vprašajte s pismom, znanika!

## Pisalni in računski stroji

tudi pokvarjeni se kupijo. Ponudbe pod „Pisalni stroj“ na „Anončno ekspedicijo A. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

# LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Mikošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

## 2%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

# Največja izbera ur, zlatnine, srebrnine

svetovnoznana

razpošiljalnica

# H. SUTTNER

935

samo v Ljubljani št. 1

